

– здійснюють автоматичний пошук перекладу слова або словосполучення;

– надають різноманітну інформацію про слово або словосполучення тощо).

Існують загальні, спеціалізовані та словники користувача. У випадку синхронного перекладу з опорою на текст перекладач синхронно читає заздалегідь перекладений та підготовлений текст та вносить необхідні корективи, якщо оратор відступає від тексту. При перекладі письмового тексту перекладач використовує інформаційно-пошукові системи, текстові редактори, засоби управління термінологією, та електронні словники.

На сучасному етапі розвитку суспільства інформаційні технології відіграють дуже важливу роль у діяльності спеціаліста будь-якої галузі. Вони певною мірою пришвидшують та полегшують роботу синхронного перекладача, адже дозволяють забезпечити більш точний переклад.

Література:

1. Нелюбин Л.Л. *Наука о переводе (история и теория с древнейших времен до наших дней): учеб. пособие* / Л.Л. Нелюбин, Г.Т. Тухуни. — М.: Флинта: МПСИ, 2006. — 416 с.

2. *Зубов А.В. Информационные технологии в лингвистике: Учеб. пособие для студ. лингв. фак-тов высш. учеб. заведений* / А.В. Зубов, И.И.Зубова — М.: Издательский центр «Академия», 2004. — 208 с.

3. *Васенко Л.А. Фахова українська мова: Навчальний посібник.* / Л.А. Васенко, В.В. Дубічинський, О.М. Кримець — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 272 с.

УДК 004:81'255

*Бородіна О.О., старший викладач
кафедра комп'ютерних та інформаційних
технологій і систем
Корженко В.С., студентка 401-ГФ
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка*

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ПИСЬМОВОМУ ПЕРЕКЛАДІ

В сучасному світі бурхливий розвиток інформаційних технологій і неухильний ріст обсягу інформації перекладацька діяльність, стає всі більш затребуваною. За останні 10-15 років характер роботи перекладача й вимоги до нього істотно змінилися. У першу чергу зміни торкнулися письмового перекладу науково-технічної, офіційної й ділової документації. На сьогоднішній день уже недостатньо просто перекласти текст, користуючись комп'ютером як друкарською машинкою. Замовник очікує від перекладача, що оформлення документа буде відповідати зовнішньому

вигляду оригіналу настільки точно, наскільки це можливо, й при цьому відповідати прийнятим у даній країні стандартам.

До основних компонентів сучасних інформаційних технологій в перекладі відносять машинний переклад, інформаційно-довідкову базу (електронні словники, довідники, енциклопедії, нормативно-термінологічні джерела), засоби нагромадження, архівування, пошуку й відновлення фрагментованих перекладів (системи «пам'яті перекладів»), засоби підготовки, форматування й конвертування текстових даних, засоби локалізації текстів перекладів та ін. Розглянемо засоби машинного перекладу та їх недоліки [1].

В наш час існує багато прихильників машинного перекладу, які вважають, що такі засоби полегшують роботу перекладача. 1994 року у Люксембурзі був створений Центр перекладів, який бере участь у здійсненні далекоглядних колективних проєктів, таких як інтерактивна термінологічна база даних для забезпечення потреб Європейського Союзу [4].

Міхаель Фішер посилається на систему Systran, яка ніби надає додаткову допомогу перекладачам. З 1998 року перекладачі Європейського Союзу мають доступ до цієї програми, яка порівнює тексти з уже існуючими текстами та пропонує переклад з достатньою подібністю. Ця автоматизована система може обробляти до 2000 сторінок на годину, забезпечуючи приблизний переклад, який може бути переглянутий та відредагований [5].

Існують два принципово різних підходи до побудови алгоритмів машинного перекладу: заснований на правилах (rule-based) та статистичний, або заснований на статистиці (statistical-based). Перший підхід є традиційним та використовується більшістю розробників систем машинного перекладу (ПРОМТ в Росії, SYSTRAN у Франції, Linguatex у Німеччині тощо). До другого типу належить популярний сервіс Перекладач компанії Google, а також новий сервіс від АВВУУ. Під поняттям «статистичного машинного перекладу» мається на увазі загальний підхід до вирішення проблеми перекладу, який заснований на пошуку найімовірнішого перекладу речення з використанням даних, отриманих з двомовної сукупності текстів.

Таким чином використання широкої інформаційної бази сприяє більш ефективній роботі перекладача.

Література

- 1 Блехман М. *Машинный перевод: состояние и тенденции*/ М. Блехман //Компьютеры + программы. - 2007. - № 5. - С. 31-36
- 2 Васильев Алексей. *Компьютер на месте переводчика [Електронний ресурс]: «Подводная лодка»*. - 98. № 6. - Режим доступа: <http://www.ets.ru/arc07-r.htm>

3 Говорун М. *Машинний переклад в ХХ столітті*/М. Говорун//*Мир Internet*. - 2005. - № 2. - С. 16-26

4 Орел М.В. *Перспективи машинного перекладу [Електронний ресурс]:*Режим доступу: http://www.rusnauka.com/6_PNI_2011/Philologia/6_80093.doc.htm

5 Fischer Michael. *Übersetzungsarbeit in der Europäischen Union // Sprache und Politik: Europas Babylon [Електронний ресурс]: Zeitschrift «Deutschland».* – 2001. – № 3. – *Frankfurter Societäts-Druckerei GmbH.* – Режим доступу: <http://www.sochorek.cz/archiv/artikel/uebersetzung/eu.htm>

*Бородіна О.О., старший викладач
кафедра комп'ютерних та інформаційних
технологій і систем*

*Січова Д.Ю., студентка 401-ГФ
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка*

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ КОНФЕРЕНЦ-ПЕРЕКЛАДАЧА

Значну роль інформаційні технології займають у сучасному суспільстві, за допомогою яких перекладачі можуть:

- покращити навички двохстороннього перекладу;
- забезпечити швидкий переклад невідомих слів на будь яку тему чи з будь якої галузі;
- поповнити базові знання перекладача.

Інформаційне забезпечення перекладача складається з словників, баз даних, персональних знань перекладача, однак інформаційні технології значно полегшують роботу перекладачів та зменшують час який відводиться для перекладу.

У діяльності конференц- перекладача значну частку часу відводиться на усний (послідовний або синхронний) переклад.

На великих інтернаціональних конференціях переважає синхронний переклад. Конференц-перекладач має змогу ознайомитися з текстом доповіді або її тематикою перед виступом. Завдяки інтернет ресурсам перекладач має змогу визначити переклад слів в онлайн або офлайн словниках. Сучасні інформаційні технології дозволяють перекладачам синхроністам одночасно здійснювати переклад багатьма різними мовами. Система синхронного перекладу дозволяє визначити декілька пристроїв системного вирішення задачі, до складу яких входить:

- пульт перекладача, який встановлюється в спеціальній звукоізолюваній кабінці та вважається робочим місцем перекладача, також необхідно відмітити, що до пульта приєднані навушники, завдяки яким перекладач чує текст оригіналу, а також мікрофон для перекладу на потрібну мову;